حل تحلیلی جریان سیال ماکسولی بر روی صفحه تخت با حضور میدان مغناطیسی در محیط متخلخل به روش هموتویی اغتشاشی

دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه مهندسی مکانیک، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری، ساری، ایران رضا احمدي كتمجاني استادیار، گروه مهندسی مکانیک، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری، ساری، ایران مهران خاکی جامعی ً استادیار، گروه مهندسی مکانیک، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری، ساری، ایران

چکیدہ

مرتضی عباسی

در بسیاری از کاربردهای متداول صنعتی، رفتارسیالات، غیرنیوتنی است و دسترسی به مدلهای تحلیلی مناسب برای مطالعه آنها ضروری می،باشد. یکی از مدلهای مختلفی که برای تقریب رفتار سیالات غیرنیوتونی ارائه شده است، مدل سیال ماکسولی میباشد که از آن برای بررسی برخی از کاربردهای صنعتی استفاده میشود. در این پژوهش، بررسی تحلیلی جریان سیال ماکسولی بر روی صفحه تخت با حضور میدان مغناطیسی در محیطی متخلخل مورد مطالعه قرار گرفته است. بدین منظور معادلات حاکم بر مساله از نوع مشتقات جزئی غیرخطی، توسط متغیر تشابهی به معادلات غیرخطی از نوع معمولی تبدیل شده و سپس با روش هموتویی اغتشاشی به حل تحلیلی آن پرداخته شده است. نتایج حاصل از روش پیشنهاد شده با نتایج حاصل از حل عددی مقایسه شده و اعتبارسنجي شدند، كه تطابق بسيار خوبي را نشان مي دهد. مطابق نتايج بدست آمده، افزايش پارامتر مغناطيس موجب كاهش توزيع سرعت و افزايش ضخامت لایه مرزی میشود. بیشترین تاثیر پارامتر مغناطیس، در تنش بر روی صفحه مشاهده میشود. با افزایش پارامتر مغناطیس، توزیع تنش بر روی صفحه به مقدار قابل توجهي افزايش مييابد. همچنين افزايش پارامتر مغناطيس، باعث افزايش ضريب اصطكاك پوستهاي بر روى سطح مي شود. **واژههای کلیدی:** مدل سیال ماکسولی، محیط متخلخل، لایهمرزی ، هموتوپی اغتشاشی، جریان سیال مغناطیسی.

Analytical Solution of Maxwell Flow on Flat Plate Subjected to Magnetic Field in a Porous Medium Using Homotopy Perturbation Method (MHD)

R. Ahmadi Kotamjani	Department of Mechanical Engineering, Sari Branch, Islamic Azad	University, Sari, Iran
M. khaki jamei	Department of Mechanical Engineering, Sari Branch, Islamic Azad	University, Sari, Iran
M. Abbasi	Department of Mechanical Engineering, Sari Branch, Islamic Azad U	University, Sari, Iran

Abstract

In many industrial applications, fluids have non-Newtonian behavior and it is essential to access appropriate analytical models to study them. The Maxwell fluid model is one of the various models, proposed for the approximation of the non-Newtonian fluid behavior, which is used to study some of the industrial applications. In this research, the analytical investigation of a Maxwell flow on flat plate subjected to magnetic field in a porous media has been studied. For this purpose, the governing non-linear partial differential equations, are transformed to the ordinary non-linear equations by similarity variable and then analytically solved by the HPM. The results of the proposed method are compared to the numerical solution and validated. According to the results, increasing the magnetic field parameter, causes the velocity distribution decrement and increment of the boundary layer thickness. The most significant effect of the magnetic field parameter is observed for the stress on the plate. By increasing magnetic field parameter, the stress distribution on the plate substantially increases. Also increasing the magnetic field parameter, increases the skin friction coefficient on the surface and the velocity distribution.

Keywords: Maxwell fluid model, Porous medium, Boundary layer, Homotopy perturbation method, M.H.D. flow.

ندارد، با این حال در دهههای اخیر توجه به تحلیل سیالات غیرنیوتنی به سبب ارتباطشان با علوم کاربردی بسیار افزایش یافته و چندین معادله پایستاری برای این سیالات ارائهشده است. معادلات حاکم بر جریان این نوع سیالات نسبت به معادلات حاکم بر جریان سیالات نیوتنی (معادلات ناویر- استوکس^۲) غیرخطی، بسیار پیچیدہ تر و از مرتبه بالاترمى باشند. دقت ناكافى تئورى ناوير - استوكس براى تشريح رئولوژی^۳ پیچیده سیالاتی مانند محلولهای پلیمر، خون، رنگ، روغن-

مقدمه -1

اغلب مسائل انتقال گرما و مکانیک سیالات در عمل بطور ذاتی غیرخطی هستند و بهجزء معدودی از آنها حل دقیق تحلیلی ندارند. در بسیاری از فرآیندهای صنعتی، سیالات مورد استفاده از رابطه خطی بین تنش و کرنش در هر نقطه پیروی نمیکنند. چنین سیالاتی بهعنوان سيالات غيرنيوتني نام برده مي شود. اگرچه معادله مشخص و یکتا که بتواند تمام رفتار این دست از سیالات را نشان بدهد وجود

² Navier-stoks equation

³ Rheology

¹Non newton fluids

^{*} نويسنده مكاتبه كننده، آدرس پست الكترونيكي: khaki@iausari.ac.ir

تاریخ دریافت: ۹۴/۰۴/۱۵

تاریخ پذیرش: ۹۴/۰۸/۱۱

های صنعتی و گریس منجر به توسعه مدلهای مختلفی برای سیالات غیر نیوتنی گردید و در این میان سیالات نوع دیفرانسیلی و سیالات ویسکوالاستیک از اهمیت بسیار ویژهای برخوردار میباشند. برای تشریح ویژگیهای سیالات غیر نیوتنی پارامترهای دلخواه زیادی را میتوان وارد معادلات پایه اینگونه سیالات نمود که هر پارامتر میتواند یک سری از ویژگیهای سیال را بازگو نماید. تعدادی از این معادلات غیرخطی با استفاده از تکنیک های عددی قابل حل اند.

روش های عددی متفاوتی برای حل معادلات حاکم بر جریان سیالات غیرنیوتنی درشرایط مختلف ارائه شده است. باهاتاچاریا و همکاران[۱] به بررسی جریان لایهمرزی همرفتی اجباری با شرط لغزش در دیواره در محیط متخلخل به روش عددی پرداختند. نتایج بررسی آنان نشان داد که اثر نفوذپذیری منجر به افزایش سرعت در نتیجه کاهش پسای جریان می گردد و این به نوبه خود باعث کاهش دما نيز مىشود. همچنين به واسطه افزايش پارامتر لغزش، سرعت افزایش و دما کاهش می یابد.آگبود و سائولی[۲] به آنالیز سیال وسيكوالاستيك مرتبه دوم روى يك صفحه كشسان تحت تأثير ميدان مغناطیسی با انتقال جرم و گرما پرداختند. اثرات پارامتر ویسکوالاستیک و مغناطیس بر سرعت و طول، همچنین اثرات پارامتر مغناطیس، چشمه و عدد پرانتل بر دما بررسی شده است. مشاهده شده است که با افزایش پارامتر ویسکوالاستیک و مغناطیس، سرعت و طول کاهش مییابد. الاهی و ریاض[۳] به تجزیه و تحلیل تأثیر مغناطیس از سیال مرتبه سوم بر جریان داخل لوله با لزجت متغیر پرداختند. برای به دست آوردن سرعت و دما از روش تحلیل هموتوپی استفاده نمودند. نتايج آنها نشان داد كه با كاهش پارامتر سيال مرتبه سوم و افزايش پارامتر مغناطیس، سرعت و دما کاهش می یابد. ساجید و هیات[۴](۲۰۰۶) مساله جریان پایدار سیال مرتبه چهار را بر روی یک صفحه متخلخل را به کمک روش هموتوپی تحلیلی کل نمودند و دو سیال همین مسئله توسط وسیله مارینکا [۵] به همراه همکارانش به روش اختلال اصلاحشده اوهام مجدداً حل شد. آنها نشان دادند که مانند سیال مرتبه دو و مرتبه سه با افزایش پارامترهای مربوط به سیال مرتبه دو و سه و چهار موجود در معادله حاکم بر جریان، سرعت سیال کاهش می یابد. نادم و همکاران [۶] با استفاده از حل تحلیلی، اثرات لغزش جزئی بر روی یک سیال مرتبه چهار با لزجت متغیر را در یک استوانه بررسي نمودند و نتايج آنان نشان داد كه افزايش پارامتر لغزش جزئی، میدان سرعت را کاهش میدهد درحالی که میدان دما بدون تغيير باقى مىماند. از طرفى افزايش پارامتر سيال مرتبه سوم، سرعت و دما را کاهش میدهد و در نهایت اینکه افزایش پارامتر ویسکوزیته سرعت و دما را کاهش میدهد. اسلام و همکاران[۷] به حل جریان پايدار يک سيال غير نيوتني مرتبه چهار وقتيکه لغزش بين صفحه و سيال اتفاق مىافتد پرداختند و با استفاده از روش تحليل هموتوپى بهینه شده به حل مسئله پرداختند. نتایج بررسی آنان نشان داد که با افزایش پارامتر لغزشی، سرعت کاهش می یابد و با کاهش پارامتر سیال غیر نیوتنی و گرادیان فشار محوری، سرعت کاهش مییابد. هیات و همکاران[۸] به بررسی جریان لایهمرزی هیدرودینامیک مغناطیسی برای جریان آرام، پایدار سیال فوق همرفتی ماکسولی بر روی صفحه

در راستای محور و کاهش سرعت در راستای عمود بر محور می شود. آنچه در تحقیق حاضر مورد توجه قرار گرفته است، بررسی جریان لایه مرزی سیال فوق همرفتی ماکسولی بر روی صفحه تخت در محیط متخلخل با حضور میدان مغناطیسی می باشد. به دلیل شرط مرزی بی نهایت در این مساله باید از روشی استفاده شود که بر این شرط چیره شود. جریان سیالات غیر نیوتنی بر روی صفحه در محیط متخلخل⁷ به خاطر کاربردهای فراوان آن در صنایع مختلف از جمله صنایع پلیمرو صنایع شیمیایی از اهمیت ویژه ای در این تحقیق برخوردار است. کنترل لایه مرزی و غیره، از دیگر کاربردهای این مطالعه است.

داد که افزایش پارامتر ویسکوالاستیک و چرخش موجب افزایش سرعت

۲ – بیان مساله

دست یافتن به معادلات و رفتار سیال غیر نیوتنی ماکسولی بر روی صفحه تخت در محیط متخلخل با میدان مغناطیسی هدف عمده این

کشسان و متخلخل پرداختند. با استفاده از روش تحلیل هموتوپی به بررسی تأثیر پارامترهای زمان استراحت (λ)، هارتمن و رینولدز بر پروفیل سرعت و ضریب اصطکاک پوستهای پرداختند. نتایج بررسی آنان نشان داد که با افزایش پارامترهای فوق ضخامت لایهمرزی کاهش مییابد. همچنین به ازای مقادیر بالای پارامتر زمان استراحت، ضریب اصطکاک پوسته ای افزایش می یابد. هیات و همکاران [۹] با استفاده از روش تحلیل هموتوپی به حل معادله حاکم بر جریان سیال دوبعدی از مدل سيال ماكسولى نزديك نقطه سكون روى صفحه كشسان پرداختند. اثرات عدد دبرا و عدد هارتمن بر سرعت و ضریب اصطکاک بررسی شده است. نتایج نشان میدهد که با افزایش عدد دبرا و عدد هارتمن، سرعت کاهش و به ازای مقادیر بالای عدد دبرا و عدد هارتمن، ضریب اصطکاک پوستی افزایش می یابد. مامالوکاس و همکاران [۱۰] به بررسی اثرات میدان مغناطیسی بر مدل سیال ماکسولی روی یک سطح کشسان پرداختند. برای حل معادله از روش رانگ-گوتا مرتبه چهارم استفاده کردند. اثرات پارامتر کشسان و پارامتر مغناطیس بر سرعت را بررسی کردند. نتایج نشان میدهد با افزایش پارامتر مغناطیس، سرعت افزایش یافته و با افزایش پارامتر کشسان، سرعت کاهش مییابد.انورو ماكينده[١١] به تجزيه و تحليلي جريان كاملاًتوسعهيافته، تراكم ناپذير و پایدار از یک سیال ویسکوالاستیک فوق همرفتی ماکسولی با انتقال جرم در یک کانال با محیط متخلخل پرداختند. برای حل مسئله از روش عددی رانج-گوتا استفاده نمودهاند. نتایج بررسی آنان نشان می-دهد با افزایش دارسی سرعت جریان در مرکز کانال افزایشیافته و با افزایش دبرا، سرعت کاهش مییابد. همچنین نتایج نشان میدهد که تغییرات این دو پارامتر بر انتقال جرم تأثیری ندارد و درنهایت بررسیها نشان مىدهد با افزايش عدد اشميت، انتقال جرم افزايش مىيابد ولى در مقدار سرعت تأثیری ایجاد نمی شود. ساجید و همکاران [۱۲] به حل تحليلی جريان چرخشی از يک سيال ويسکوالاستيک فوق همرفتی ماکسولی روی یک صفحه کشسان پرداختند. آنان در ابتدا به بررسی همگرایی حل پرداختند و در ادامه به بررسی اثر پارامتر ویسکوالاستیک و چرخش در کنترل ضخامت لایهمرزی پرداختند. همچنین نتایج نشان

² Relaxation Time

³ Porous medium

¹Homotopy Analysis Method

تحقیق را تشکیل می دهد. با توجه به کاربرد بسیار زیاد سیالات غیر نیوتنی که بزرگترین دسته از آنها با نام سیالات ویسکوالاستیک دیفرانسیلی شناخته میشوند، لذا لازم است تا رفتار و ویژگیهای این دسته از سیالات را بهدرستی بشناسیم. از آنجاییکه سیال مرتبه دو بطور کامل قادر به تشریح تمام ویژگیهای سیالات ویسکوالاستیک نیست لذا با اضافه کردن پارامترهای بیشتر سیالات ویسکوالاستیک ماکسولی معرفی می گردد. این پارامترها در واقع تأثیرات زمان، حافظه ماکسولی معرفی می گردد. این پارامترها در واقع تأثیرات زمان، حافظه اضافه می میاید. از طرفی در بسیاری از کاربردهای صنعتی مانند صنایع شیمیایی و غذایی و نیز فرآیندهای پتروشیمی، جریان سیالات غیر نیوتنی در بستری متخلخل موجود است.

در روش هموتوپی اغتشاشی، عبارت هموتوپی بهعنوان یک عبارت کوچک در معادله در نظر گرفته میشود و بر مبنای فرض p اغتشاشی، جواب بهصورت یک سری توانی داده میشود و اینکه یک حل مجانبی با جملههای کم و با دقت مناسب به دست آید. این روش مزایای روش اغتشاشی و هموتوپی را با هم دارد. زمانی که از روش هموتوپی اغتشاشی برای حل یک مسئله مستقیم استفاده میشود، برای حل ابتدا یک تقریب اولیه زده میشود و با استفاده از شرایط مرزی و اولیه، حل ادامه پیدا می کند. برای شرح ایده اصلی روش هموتوپی اغتشاشی برای حل معادلات غیرخطی، معادله غیرخطی ذیل را در نظر می گیریم[۱۳] $A(u) - f(r) = 0, r \in \Omega$

با شرایط مرزی

$$B\left(u,\frac{\partial u}{\partial n}\right) = 0, r \in \Gamma \tag{(Y)}$$

جایی که A(u) یک عملگر دیفرانسیلی، B عملگر شروط مرزی و A(u) تابع تحلیلی معلوم است. Γ مرز ناحیه Ω و $\frac{\partial u}{\partial n}$ بیانگر مشتق در راستای عمود برآمده از Ω است. تابع A(u) بهطور کلی میتواند به دو قسمت خطی L و غیرخطی N تجزیه شود؛ یعنی معادله (۱) را میتوان به شکل ذیل نوشت:

$$L(u) + N(u) - f(r) = 0, r \in \Omega$$
 (۳)
ساختار کلی روش هموتوپی اغتشاشی به شکل زیر قابل ارائه است
 $H(v,p) = (1-p)[L(v) - L(u_0)] + p[A(v) - f(r)]$
= 0 (۴)

که

$$v(r,p)\Omega \times [0,1] \to R \tag{(\Delta)}$$

 $u_0 = p \in [0,1]$ (ج) معادله (ج) $(p \in [0,1] + p \in [0,1]$ یک پارامتر جاسازی شده است و u_0 یک حدس اولیه است که شرایط مرزی را ارضاء می کند. واضح است که وقتی $L(v) - v_0$ باشد، معادله خطی، (v) = 0 وقتی $L(u_0) = 0$ باشد، معادله غیرخطی اولیه (۳) تبدیل می گردد؛ بنابراین فرآیند افزایش یکنواخت P از صفر به یک، همان فرآیند تبدیل $0 = (u_0) - L(v) - L(u_0)$ می دهد. فرض همان فرآیند تبدیل و آیند اساس هموتوپی را تشکیل می دهد. فرض اساسی در این روش، این است که جواب معادله را بتوان به صورت یکسری توانی از P

$$v = v_0 + pv_1 + p^2 v_2 + \cdots$$
 (%)

با جایگذاری معادله (۶) درمعادله (۴)، معادله غیرخطی حاکم را به مانند آنچه در روشهای اغتشاشی شرح آن رفته، به ریز معادلات خطی تبدیل و حل میکنیم. واضح است که با افزایش تعداد عناصر رابطه (۴)، تقریب زده شده به جواب دقیق نزدیکتر خواهد بود و همچنین حد جواب حاصل در $p \to 1$ تقریب مناسبی برای جواب مسئله است، یعنی:

 $u = \lim_{p \to 1} v = v_0 + v_1 + v_2 + \cdots$ (۷) سری (۲)، در اکثر موارد به جواب همگرا میشود، ولی سرعت همگرایی به جمله غیرخطیN(v) بستگی دارد، دو نکته زیر توسط هی[۱۳] در ارتباط با شرایط همگرایی روش هموتوپی اغتشاشی ارائه شده است:

P مشتق دوم N(v) نسبت به v باید کوچک باشد، زیرا پارامتر pوقتی که 1 مp o 1 ممکن است نسبتاً بزرگ باشد. جمله p o 1 برای همگرایی سری (۶) باید کوچک تر از واحد باشد.

۳- فرضيات مسئله

به منظور به دست آوردن معادلات حاکم برای جریان لایهمرزی سیال مافوق همرفتی ماکسول بر روی صفحه تخت در محیط متخلخل با حضور میدان مغناطیسی، ابتدا معادلات لایهمرزی که به شکل مشتقات جزئی است توسط متغیر تشابهی به معادلات دیفرانسیلی معمولی غیرخطی تبدیل میشود. در معادلات حاکم u, t^0 متغیر وابسته V_{x} متغیر مستقل هستند. T_{x} دمای صفحه و $U = U_{\infty}$ سرعت جریان آزاد است. شکل ۱ طرحوارهای از مسئاه را نشان میدهد.

شكل ۱ - طرحواره مسئله

- محيط پيوسته است.
- سیال غیرقابل تراکم فرض می شود.
 - خواص ثابت است.
 - جریان سیال آرام و پایدار است.
 - جریان تک فازی است.
- ذرات جامد دارای خواص فیزیکی و شکل یکسان هستند.

معادلات حاكم -۴

معادلات لایهمرزی برای هر سیالی از ۳ معادله اصلی یعنی معادله پیوستگی و معادله مومنتوم و معادله انرژی به دست میآید. چون خواص ثابت در نظر گرفتهشده است پس معادله مومنتوم مستقل از انرژی بررسی میشود. برای جریان آرام و دائم دوبعدی در محیط متخلخل معادلات پیوستگی و مومنتوم به صورت زیر است، [۱۶،۱۵،۱۴] $\frac{\partial u}{\partial x} + \frac{\partial \vartheta}{\partial y} = 0$ (λ)

$$\rho\left(u\frac{\partial u}{\partial x} + \vartheta\frac{\partial u}{\partial y}\right) = -\frac{\partial p}{\partial x} + \frac{\partial \tau_{xx}}{\partial x} + \frac{\partial \tau_{xy}}{\partial y} - \frac{\mu}{k}u - J \times B \tag{9}$$

$$\rho\left(u\frac{\partial v}{\partial x} + \vartheta\frac{\partial v}{\partial y}\right) = -\frac{\partial p}{\partial y} + \frac{\partial \tau_{yx}}{\partial x} + \frac{\partial \tau_{yy}}{\partial y} \qquad (1.)$$
$$-\frac{\mu}{k}\vartheta$$

 $\frac{\kappa}{\partial x}$ که در آن ρ لزجت سیال، دو جمله $\frac{\partial \tau_{yy}}{\partial y}$ و $\frac{\partial \tau_{xx}}{\partial x}$ در این معادله جمله الاستیک و دو جمله $\frac{\partial \tau_{yx}}{\partial y}$ و $\frac{\partial \tau_{xy}}{\partial x}$ جمله لزجت است و J چگالی ، جریان، B میدان مغناطیسی، $\frac{\mu}{k}$ جمله دارسی برای محیط متخلخل ضریب نفوذ است. براساس تئوری لایهمرزی و با استفاده از روش kمرتبه بزرگی داریم[۱۴]:

$$u = O(1), \quad \vartheta = O(\delta), \quad x$$

= $O(1), \quad y = O(\delta)$
 $\frac{\tau_{xx}}{\rho} = O(1), \quad \frac{\tau_{xy}}{\rho} = O(\delta), \quad (11)$
 $\frac{\tau_{yy}}{\rho} = O(\delta^2)$

با سادهسازی معادلات (۹) و (۱۰) به معادلات زیر میرسیم: $\rho\left(u\frac{\partial u}{\partial x} + \vartheta\frac{\partial u}{\partial y}\right) = -\frac{dp}{dx} + \frac{\partial \tau_{xx}}{\partial x} + \frac{\partial \tau_{xy}}{\partial y} - \frac{\mu}{k}$ $-\sigma B_0^2 u$

$$\frac{\partial p}{\partial y} = 0 \tag{11}$$

در ادامه با استفاده از مدل تعمیمیافته دارسی به حل معادلات در خارج لايەمرزى مى پردازيم:

ثابت میدان مغناطیسی در راستای y و σ رسانایی الکتریکی B_0 u, artheta , au_{xx} , au_{xy}, p است. حال ما دو معادله بالا را داريم با و برای اینکه تعداد مجهولات با معادلات برابر باشد ابتدا نیاز داریم به معادلهای که مؤلفههای تنش را به میدان تغییر شکل مربوط سازد. در d_{ij} مدل سیال ماکسول تانسور تنش au_{ij} با تانسور نرخ تغییرات بهصورت زير رابطه دارد

$$\tau_{ij} + \lambda \frac{\Delta}{\Delta t} \tau_{ij} = 2\eta d_{ij} \tag{17}$$

که در آن η ضریب لزجت، λ زمان آسودگی و مشتق زمانی $rac{\Delta}{4\pi}$ در معادله بالا مشتق زمانی فوق همرفتی نامیده می شود که به صورت زیر عمل می کند[۱۷]

$$\frac{\Delta \tau_{ij}}{\Delta t} = \frac{D\tau_{ij}}{Dt} - L_{jk}\tau_{ik} - L_{ik}\tau_{kj} \tag{14}$$

با جایگزین کردن مؤلفههای تنش در معادله (۱۲) معادله مومنتوم برای سیال ماکسولی به دست میآید:

$$u\frac{\partial u}{\partial x} + \vartheta\frac{\partial u}{\partial y} + \lambda \left[u^2 \left(\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} \right) + \vartheta^2 \left(\frac{\partial^2 u}{\partial y^2} \right) + 2u\vartheta \left(\frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} \right) \right]$$

 $= -\frac{dp}{\rho dx} + \nu \left(\frac{\partial^2 u}{\partial v^2}\right) - \frac{\nu}{k}u - \frac{\sigma B_0^2}{\rho}u$ (10)

با توجه به اینکه فشار در هر نقطه در لایهمرزی برابر است با فشار در امتداد عمود همان نقطه در خارج لایهمرزی و با توجه به مدل تعمیمیافته دارسی در ناحیه متخلخل داریم

$$\rho_{f} \left[\frac{\partial V}{\partial t} + (V.\nabla)V \right] = -\nabla P - \frac{\mu}{K}v$$

$$\rho_{f} \left[\frac{\partial U}{\partial t} + u \frac{\partial U}{\partial x} + \vartheta \frac{\partial U}{\partial y} \right] = -\frac{dp}{dx} - \frac{\mu}{K}U$$
(19)

Here, in the provided of the second secon

$$\frac{dp}{dx} = -\frac{\mu}{K}U$$
^(1Y)

و معادله نهایی به صورت زیر می شود:

$$u\frac{\partial u}{\partial x} + \vartheta \frac{\partial u}{\partial y} + \lambda \left[u^2 \left(\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} \right) + \vartheta^2 \left(\frac{\partial^2 u}{\partial y^2} \right) + 2u\vartheta \left(\frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} \right) \right]$$

$$= \nu \left(\frac{\partial^2 u}{\partial y^2} \right) - \frac{\nu}{k} (u - U) - \frac{\sigma B_0^2}{\rho} u \qquad (1\Lambda)$$

این معادله لایهمرزی برای سیال ماکسولی در محیط متخلخل است با شرط عدم لغزش و شرایط مرزی مساله بهصورت زیر می باشد: at y = 0; u = 0; $\vartheta = \vartheta_w$ at $y \to \infty$; $u \to U$

(27)

تبديل معادلات به فرم ديفرانسيل معمولي ۵-

با تعریف تابع جریان میتوانیم تعداد مجهولات معادله (۱۸) را به یک مجهول کاهش دهیم[۱۸]

 $\psi=$ با تعریف پارامتر تشابهی $\eta=y\sqrt{rac{\partial}{
u x}}$ و درنتیجه η $Da_x = \frac{k}{r^2} = Da_x$ و با توجه به تعریف عدد دارسی $\sqrt{Uvx} f(\eta)$ و با افزودن جمله مغناطیس به معادله دیفرانسیل , $k=k_0 x$... بالماکسول در محرما متخاخا

معمولی نهایی سیال ماکسولی در محیط متخلخل دست می یابیم:

$$f'''(\eta) + \frac{1}{2} f(\eta)f''(\eta) - \frac{\lambda U}{4x}(2f(\eta)f'(\eta)f''(\eta) + f^2(\eta)f''(\eta)) + \eta f^2(\eta)f''(\eta)) + \eta f^2(\eta)f''(\eta)) - \frac{1}{Da_x Re_x}(f'(\eta) - 1) - \frac{\sigma B_0^2 x}{\rho U} f'(\eta) = 0$$
(۲۲)

در معادله بالا
$$M^2 = \frac{\sigma B_0^2 x}{\rho U} g k^* = \frac{1}{Da^* R^2} De = \frac{\lambda U}{4x}$$
است. با توجه به این روابط معادله نهایی (۲۳) را خواهیم داشت:

$$\begin{aligned} f'''(\eta) + \frac{1}{2} f(\eta) f''(\eta) - De(2f(\eta)f'(\eta)f''(\eta) \\ + f^2(\eta)f'''(\eta) + \eta f^2(\eta)f''(\eta)) - k^*(f'(\eta) - 1) \\ - M^2 f'(\eta) = 0 \end{aligned} \tag{Y7}$$

$$\begin{aligned} \pi(\eta) = 0, \qquad f(\eta) = R, \qquad f'(\eta) = 0 \end{aligned}$$

۶- بررسی نتایج

در ادامه به بررسی تأثیر پارامتر مغناطیس برای صفحه تخت بر روی پروفیل سرعت و تنش سیال فوق همرفتی ماکسولی خواهیم پرداخت. در ابتدا برای بررسی درستی پاسخها، نتایج حاصل از روش هموتوپی اغتشاشی را با نتایج حاصل از روش عددی مسائل مقدار مرزیمقایسه میکنیم و در ادامه به بررسی تأثیر پارامترهای مختلف بر روی پروفیل سرعت و توزیع تنش روی صفحه می پردازیم.

به منظور به دست آوردن ($f(\eta)$ ، عملگر خطی کمکی را بهصورت زیر انتخاب میکنیم:

$$\frac{d^3f}{dn^3} + \zeta \frac{d^2f}{dn^2} = 0 \tag{(Y?)}$$

شرایط مرزی در این حالت بهصورت زیر است:
$$f(0) = 0, \quad f'(0) = 0, \quad f'(\infty) = 1$$

مقدار ζ با توجه به پارامترهای ثابت مسئله و رسیدن به جواب عددی تعیین میشود. بهعنوان مثال برای زمانی که M=0.1 M=0.1 K به در شکل ۲ باشد، $\zeta =7.5$ بالاترین دقت را با حل عددی دارد. که در شکل ۲ نشان دادهشده است.

تابع حل متناظر به عملگر خطی کمکی، از حل معادله دیفرانسیل
فوق و شرایط مرزی مسئله به دست میآید که به آن تابع حدس نیز
گفته میشود و برابر است با:
$$f^{0}(\eta) = -\frac{5}{13} + \eta + \frac{5}{13}e^{(-\frac{13}{5}\eta)}$$
 (۲۸)

در هوموتوپی اغتشاشی معادله و شرایط مرزی متناظر به آن برای
مسئله حاضر به صورت معادله (۲۹) نوشته می شود:
$$(1-p)L[F(\eta;p) - f^0(\eta)] + p[L{F(\eta;p) + N{F(\eta;p)}] = 0$$

 $F(0;p) = R, F'(0;p) = 0, F'(\infty;p) = 1$ (۲۹)
که درآن p پارامتر تعبیه نامیده شده و در بازه $[0,1]$ است.
که درآن p پارامتر تعبیه نامیده شده و در بازه $p \in [0,1]$ است.
 $P \in [0,1]$ منظور به کل معادله است. برای
 $p = 1$ است.
 $F(\eta;p) + N{F(\eta;p)}$ است.
 $p = 0$
 $F(\eta;0) = f_0(\eta), F(\eta;1) = f(\eta)$ (۳۰)

بنابراین وقتی p از صفرتا یک افزایش می یابد
$$F(\eta; p)$$
 از
بنابراین وقتی p از صفرتا یک افزایش می یابد $F(\eta; p)$ از
 $f(\eta)$ تغییر می کند. حل این معادله برای حالت
Maple به صورت $Maple : ... M=...$
 $F(\eta) = ... M=...$
 $(1 - p)(f''(\eta) + 2.6f''(\eta) - f'''(\eta) (-\frac{5}{13} + \eta + \frac{5}{13}e^{(-\frac{13}{5}\eta)})$
 $-2.6f''(\eta) (-\frac{5}{13} + \eta + \frac{5}{13}e^{(-\frac{13}{5}\eta)}) + p(f'''(\eta)$
 $+\frac{1}{2}f(\eta)f''(\eta) - 0.02f(\eta)f''(\eta)f''(\eta) - 0.01f^2(\eta)f'''(\eta)$
 $-0.01\eta f'^2(\eta)f''(\eta) - 0.21f'(\eta) + 0.2) = 0$ (۳۱)
 $f(\eta) = f_0(\eta) + pf_1(\eta) + \dots +$ یا گذاری $f(\eta) = f_0(\eta) + pf_1(\eta)$

به ترتیب برای ضریب p^{14} در معادله (۳۰) و این معادله را نسبت به p مرتب کرده و $p^{14}f_{14}(\eta)$ به ترتیب برای ضریب p^{10} الی p^{10} الی p^{14} با توجه به شرایط مرزی $f_{14}(\eta)$ الی $f_{1}(\eta).f_{0}(\eta)$

٢۵

(۲۴)

(٣٢)

(۳۳)

(٣۴)

مىدھيم.

(۳۵)

مقادیر //۱ M=۰/۱ مقادیر //۱ M=۰/۱ مقادیر //۱ M=۰/۱ مقادیر //۱ مقادیر //۱ مقادیر //۱ مقادیر //۱ مقادیر توزيع سرعت ج) توزيع تنش

در ادامه بهبررسی تغییر پارامترهای مختلف بر روی پروفیل سرعت و پروفیل تنش با روش حل هموتوپی اغتشاشی می پردازیم. شکل های۴ تا ۶ به ترتیب تابع جریان بیبعد، توزیع سرعت و توزیع تنش را

درمحیط متخلخل با میدان هیدرودینامیک مغناطیسی برای سیال فوق همرفتی ماکسول در لایهی مرزی نشان میدهد. با توجه به شکل ۴ میتوان مشاهده کرد با افزایش پارامتر مغناطیس، سرعت در راستای *J* یا همان تابع جریان کاهش مییابد، همچنین از شکلهای ۵ و ۶ مشخص است که با افزایش η سرعت در داخل لایهمرزی کاهش می یابد، اما تنشهای برشی افزایش مییابند. علت آن است که با افزایش η در حقیقت به دیواره نزدیکتر میشویم (در یک χ یکسان). درنتیجه با نزدیکتر شدن به دیواره، اثرات دیواره و تنشهای برشی بیشتر میشود و سرعت از سرعت جریان آزاد دورتر می گردد.

شکل ۴- نمودار تابع جریان در محیط متخلخل برای سیال ماکسولی با

شکل۵ – نمودار توزیع سرعت در محیط متخلخل برای سیال ماکسولی با تغییرات میدان مغناطیسی

در شکل ۵ مشاهده می شود با افزایش پارامتر مغناطیس توزیع سرعت کاهش یافته و ضخامت لایه مرزی سرعتی افزایش می یابد. بیشترین تاثیر پارامتر مغناطیس بر تنش روی صفحه است که در شکل ۶ نشان داده شده است. جدول ۱ مقادیر تنش دیواره به ازای ۱–*De* $k^*=$ و شدت میدان مغناطیسی مختلف نشان میدهد. با افزایش پارامتر مغناطیس توزیع تنش بر روی صفحه به مقدار قابل توجهی افزایش مییابد. بر اساس روابط (۳۶) نتیجه می گیریم که با افزایش توزیع تنش ضریب اصطکاک پوستهای افزایش مییابد.

$$\begin{aligned} \tau_w &= \mu \frac{\partial u}{\partial y}|_{y=0} \\ \left(\frac{\tau_w}{\rho U^2}\right) &= \left(\frac{\mu}{\rho U}\right) \frac{d\left(\frac{u}{U}\right)}{d\eta}|_{\eta=0} \frac{\partial \eta}{\partial y} \\ C_f &\equiv \frac{1}{\sqrt{Re_x}} f''(0) \end{aligned} \tag{(77)}$$

جدول ۱- مقادیر تنش دیواره به ازای. ۲ ۰۱۰ De				
• /٢	•/\Y	•/١٣	٠/١	М
·/۵۷۱۷	•/۵۲۴۵	•/۵۲۳۸	•/۵۲۱۳	<i>f"</i> (0)

همچنین در جدول ۲نتایج حل به روش هموتوپی اغتشاشی و حل عددی به ازای ۱/۱M=-1/1 در محدوده η از صفر تا ۱۰ آورده شده است. نتایج نشان می دهد که حل به روش هموتوپی اغتشاشی با دقت قابل قبولی نتایج حل عددی را دنبال می کند.

،دی به ازای <i>k*≕/۲ De≕/۰۱M</i> =۰/۱،	اغتشاشی و حل عد	ل به روش هموتوپی ا	جدول ۲ - نتایج ح
--	-----------------	--------------------	------------------

$f'(\eta)$		$f(\eta)$				
انحراف	نتایج عددی	نتایج هموتوپی اغتشاشی	انحراف	نتايج عددى	نتايج هموتوپي اغتشاشي	η
۴×۱۰-,.	•	¢ ×1−1.	•	•	•	•
٣/١٩•٨٩ ×١٠ ^{-۴}	•/۲۴۲۲۴۳۳۲۵	•/242082414	۶/λλτωγι۴ ×۱۰ ^{-۵}	•/•۶۲۴۲۲۱۶٨	•/•۶۲۴٩•٩٩۴	• /۵
$\Lambda/ ho\cdot \gamma_{ ho} \times \gamma \cdot \gamma_{ ho}^{-r}$	•/۴۴۳۴۴۲۷۷۲	•/4442•4040	$r/rrva \cdot \cdot v \times 1 \cdot e^{-r}$	•/٣٣۵۴۵٧١٧٧	·/TTDV9T9TV	١
۱/۴۹۹۶۰ ×۱۰ ^{-۳}	·/۶·٧۳۵۴۹۵۷	·/8·1124087	9/48147X7×1· ⁻⁴	•/۴۹۹۶۷۱۲۱۲	·/۵··۶۱۷۳۵۵	۱/۵
۹/۰۰۶۴۵×۱۰ ^{-۴}	•/٧٣۵٧١۵٣۶٨	•/٧٣۶۶١۶•١٣	1/87•1448 ×1• ⁻⁸	•/እ٣۶٨٨٣٢۴١	۰/ ۸ ۳۸۵۰۳۳۸۵	٢
۸/•۵۴•۹×۱۰ ^{-۴}	•/スᲚ•۶۵٧٧४١	•/አ۲٩λ۵٢٣١٢	1/804.241×1"	1/779797769	1/221600278	۲/۵
-1/V•714×1• ^{-r}	•/198•13•08	•/太٩۴٣٢•٩١۵	9/V••1497 ×1• ⁻⁴	1/888091198	1/888081718	٣
-1/2211X×1· ⁻⁴	•/9874778	۰/۹۳۶۲۵۷۷۸۵	۱/2902057 ×۱۰ ^{-۴}	7/171240211	7/177070897	٣/۵
٣/٧۶۶٧۴ ×1.	•/9818087•8	•/981779581	-7/122214 ×1.	7/097710188	7/298999817	۴
۹/۹۱۳۵۵ ×۱۰ ^{-۵}	•/974747984	•/974747•99	-7/88918• ×1• ⁻⁴	T/• 11882722	r/+x1r9xrr9	۴/۵
$1/1.001 \times 1.5^{-1}$	•/911097189	•/9818484	-1/X1XYX1 ×1· ⁻⁺	r/21.92.02	r/21.14272	۵
1/19814×1· ⁻⁴	•/9٨۵٣٨٣٧۶١	·/9100.2.18	۱/۰۰۹۴۴۵۵ ×۱۰ ^{-۴}	4/082201292	4/087800807	۵/۵
۶/۵۷۷۵۹×۱۰ ^{-۵}	•/٩٨٧٨٣۶٨٩٧	۰/٩ ٨ ٧٩٠٢۶٧٣	-۵/۵۲·۶۳۱ ×۱۰ ^{-۵}	4/20801956	4/008000906	۶
۴/۳۶۴1• ×1• ^{-۵}	•/91916.6.0	•/9898•4748	-٣/١٩٨۴۶۵ ×١٠ ^{-۵}	۵/۰۵۰۵۰۴۸۱۹	۵/۰۵۰۴۷۲۸۳۴	۶/۵
٣/۴٩٨١۴ ×١٠ ^{-۵}	•/991۴۶۸۳•۷	•/9910•8789	-1/422977 ×10	۵/۵۴۵۸۱۹۹۱۲	۵/۵۴۵۸ • ۵۵۷۳	٧
۱/۵۵۹۳۴ ×۱۰ ^{-۳}	•/٩٩٣•۶٢۵٩٣	•/9910•7789	-۴/9۶۱۵۸۶ ×۱۰ ^{-۵}	8/041908429	۵/۵۴۵۸ • ۵۵۷۳	۲/۵
r/r	•/9942784	•/994098787	1/4809049×10 ⁻⁰	8/538888.45	8/538222	٨
۱/ ۸۳۱・۹×۱・ ^{-۵}	•/٩٩۶•١٣٨٧۴	•/998•87110	7/2721XV7 ×12	٧/•٣۶۵١۶٩٨٢	V/• 88087788	Λ/Δ
1/221.4×1.	•/997898180	•/9976•7686	۳/۱۹۸۵۲۰۹×۱۰ ^{-۵}	V/DTFLVTFTT	٧/۵۳۴٩٠۴۶١٨	٩
۱/۴۵۸·۶×۱· ^{-۵}	•/٩٩٨٧١٣۵•۶	٠/٩٩ ٨ ٧٢٨٠٨٧	۳/۲۴۳۹۴۷۹ ×۱۰ ^{-۵}	٨/٠٣٣٩٠٨٢٧١	٨/•٣٣٩۴•٧١٠	۹/۵
۴/۱۹۹۹۹ ×۱۰ ^{-۸}	١	•/••••••	f/\cdot VTDFV· × $1\cdot^{-\Delta}$	۸/۵۳۳۵л۴۱۸۸	1/۵۳۳۶۲۴۹۱۴	١٠

- [5] Marinca V, Herisanu N.C., Bota B, an optimal homotopy asymptotic method applied to the steady flow of a fourth grade fluid past a porous plate, applied mathematics letters, Vol. 22, pp, 245-251, 2009.
- [6] Nadeem S.T., Hayat S., Abbasbandy M., Effects of partial slip on a fourth-grade fluid with variable viscosity: An analytic solution, Nonlinear Analysis: Real World Applications, Vol. 11, pp. 856-868, 2010.
- [7] Islam S., Bano Z., Siddique I., SiddiquiA M., The optimal solution for the flow of a fourth-grade fluid with partial slip, Computers & Mathematics with Applications, Vol. 11, pp. 856-868, 2010.
- [8] Hayat T., Sajid M., Homotopy analysis of MHD boundary layer flowof an upper-convected Maxwell fluid, International Journal of Engineering Science, Vol. 45, pp, 393–401, 2007.
- [9] Hayat T., Abbas Z., Sajid M., MHD stagnation-point flow of an upper-convected Maxwell fluid over a stretching surface, Chaos, Solitons and Fractals, Vol. 39, pp, 840–848, 2009.
- [10] Mamaloukas C.H., Subhas A.M, Tawade J.V., Mahabaleswar U.S., on effects of a transverse magnetic field on an UCM fluid over a stretching sheet, International Journal of Pure and Applied Mathematics, Vol. 66, pp, 327– 338, 2011.
- [11] Anwar Bég O., Makinde O.D., Viscoelastic flow and species transfer in a Darcian high-permeability channel, Journal of Petroleum Science and Engineering. Vol. 76, pp, 93-99, 2011.
- [12] Sajid M.Z., Iqbal T., Hayat S., Series Solution for Rotating Flow of an Upper Convected Maxwell Fluid over a Stretching Sheet, Communications in Theoretical Physics, Vol. 56, pp. 740–744, 2011.
- [13] He J., Homotopy Perturbation Technique, Comput. Meth. Appl. Mech. Eng., Vol. 62, pp,178-257, 1999.
- [14] Sadeghy K., Najafi A., Saffaripour M., Sakiadis flow of an upper-convected Maxwell fluid, International Journal of Non-Linear Mechanics, Vol. 40, pp, 1220 – 1228, 2005.
- [15] Bhattacharyya K, Mukhopadhyay S., Layek G.C., Steady boundary layer slipflow and heat transfer over aflat porous

۷- نتیجه گیری

در این پژوهش با بهکارگیری روش هموتوپی اغتشاشی به بررسی جریان سیال فوق همرفتی ماکسولی در محیط متخلخل بر روی صفحه تخت با حضور میدان مغناطیسی، پرداختهشده است. با توجه به بررسی های انجام شده با افزایش پارامتر مغناطیس توزیع سرعت کاهش یافته و ضخامت لایه مرزی سرعتی افزایش می یابد. بیشترین تاثیر پارامتر مغناطیس بر روی تنش برروی صفحه است . با افزایش پارامتر مغناطیس توزیع تنش بر روی صفحه به مقدار قابل توجهی افزایش می مغناطیس توزیع تنش بر موی صفحه به مقدار قابل توجهی افزایش می مناطیس توزیع تنش توزیع سرعت میشود.به منظور بررسی جامع تر مسئله می توان جریان لایهمرزی سیال فوق همرفتی ماکسول در محیط متخلخل بر روی صفحه متخلخل با شرط لغزش را تحقیق نمود.

۸- مراجع

- Bhattacharyya K., Mukhopadhyay S., Layek G.C., Slip effects on boundary layer stagnation-point flow and heat transfer towards a shrinking sheet, International Journal of Heat and Mass Transfer, Vol. 54, pp. 308-313, 2011.
- [2] Arboud S, Saouli S, Second Law Analysis of Viscoelastic Fluid over a Stretching Sheet, Subject to a Transverse Magnetic Field with Heat and Mass Transfer, Entropy, International Journal of Non-Linear Mechanics, Vol. 45, pp. 482-489, 2010.
- [3] Ellahi R., Arshad R., Analytical solutions for MHD flow in a third-grade fluid with variable viscosity, Mathematical and Computer Modelling, Vol. 52, pp. 1783-1793, 2010.
- [4] Sajid M, hayat T, Asghar S, on the analytic solution of the steady flow of a fourth grade fluid, physics letters, Vol. 355, pp. 18-26, 2006.

- plate embeddedin a porous media, Journal of Petroleum Science and Engineering, Vol.78, pp,304–309, 2011.
 [16] Alizadeh A., Sadeghy K., On the use of homotopy analysis method for solving unsteady MHD flow of Maxwellian fluids above impulsively stretching sheets, Commun Nonlinear Sci Numer Simulat, Vol. 14, pp,1355–1365, 2009.
 [17] Larson R.G., Constitutive Equations for Polymer Melts and Solutions, Butterworths, Boston, pp,489-501, 1988.